इरिम्बिठिः काण्वः। आदित्याः, ४, ६, ७ अदितिः, ८ अश्विनौ, ९ अग्निसूर्यानिलाः। उष्णिक्

इदं हं नूनमेषां सुम्नं भिक्षेत् मर्त्यः। आदित्यानामपूर्व्यं सवीमनि॥ ८.०१८.०१

एषाम्- एतेषाम्। आदित्यानाम्- अखण्डप्रकृतिजानाम्। सवीमनि- प्रेरणे। अपूर्व्यम्- अपूर्वम्। इदम्- एतत्। सुम्नम्- सुखम्। मर्त्यः- मनुष्यः। नूनम्- अवश्यम्। भिक्षेत- याचेत॥१॥

अनुर्वाणो ह्येषां पन्था आदित्यानाम्। अदेब्याः सन्ति पायवेः सुगेवृधेः॥ ८.०१८.०२

एषाम्- एतेषाम्। आदित्यानाम्- अखण्डप्रकृतिजानाम्। पन्थाः- मार्गाः। अनर्वाणः-अप्रतिगताः। अदब्धाः- अहिंस्याः। पायवः- रक्षकाः। सुगेवृधः- सुखवर्धकाः। सन्ति-भवन्ति॥२॥

तत्सु नः सिवता भगो वर्रुणो मित्रो अर्युमा। शर्मे यच्छन्तु सुप्रथो यदीमहे॥ ८.०१८.०३

नः- अस्मभ्यम् । सविता- प्रेरकः सूर्यः । भगः- सौभाग्याधिदेवता । वरुण- ऋताधिदेवता । मित्रः- स्नेहाधिदेवता । अर्यमा- औदार्याधिदेवता । यत् । ईमहे- याचामहे । तत् । सप्रथः- पृथु । शर्म- सद्म । यच्छन्तु- ददतु ॥३॥

देवेभिर्देव्यदितेऽरिष्टभर्मुन्ना गहि।स्मत्सूरिभिः पुरुप्रिये सुशर्मिभः॥ ८.०१८.०४

देवि- देवते । अदिते- अखण्डप्रकृते । पुरुप्रिये- बहुप्रिये । सुशर्मिभः- सुखदैः । अरिष्टभर्मन्-अहिंसितनिर्वाहे । देवेभिः- देवेः । सूरिभिः- विद्वद्भिः । आ गहि- आगच्छ ॥४॥

ते हि पुत्रासो अदितेर्विदुर्द्वेषांसि योतेवे। अंहोश्चिदुरुचक्रेयोऽनेहसः॥ ८.०१८.०५

उरुचकयः- प्रभूतकर्माणः। अनेहसः- अपापाः। ते- अमी। अदितेः- अखण्डप्रकृतेः। पुत्रासः-तनयाः। द्वेषांसि- द्वेषभावनानि। योतवे- अस्मत्तः पृथक्कर्तुम्। अंहोश्चित्- पापादस्मान् पृथकर्तुम्। विदुः- जानन्ति॥५॥

अदितिर्नो दिवा पशुमदितिर्नक्तमद्वयाः।अदितिः पात्वंहसः सदावृधा॥ ८.०१८.०६

अद्वयाः- द्वन्द्वरिहता। सदावृधा- सदा वर्धनकरी। अदितिः- अखण्डप्रकृतिः। दिवानक्तम्-अहोरात्रम्। नः- अस्माकम्। पशुम्- सूक्ष्मदिर्शनं जीवम्। पश्यतीति पशुरिति यास्कः। अंहसः-अघात्। पातु- पालयतु ॥६॥

उत स्या नो दिवां मितरदितिरूत्या गमत्।सा शंतांति मर्यस्करद्प स्निधः॥ ८.०१८.०७

उत- अपि च। स्या- सा। नः- अस्माकम्। मितः- मननस्था। अदितिः- अखण्डप्रकृतिः। ऊत्या- रक्षया। आ गमत्- आगच्छतु। सा। दिवा- दिवसे। शंताति- शान्तिकरम्। मयः-आनन्दम्। करत्- करोतु। स्त्रिधः- हिंसकान्। अप- अपनयतु॥७॥

उत त्या दैव्या भिषजा शं नेः करतो अश्विना। युयुयातामितो रपो अप स्निर्धः॥ ८.०१८.०८

उत- अपि च। त्या- तो। देव्या- दिव्यो। भिषजा- भिषजो। अश्विना- अश्विनो
प्राणेशनशक्तिभूतो। शम्- शान्तिम्। नः- अस्माकम्। करत्- कुरुताम्। इतः- अस्मत्तः। रपःपापम्। युयुयाताम्- पृथक्कुर्याताम्। अप स्त्रिधः॥८॥

शमुभिर्मिनेः कर्च्छं नेस्तपतु सूर्यैः।शं वातौ वात्वरुपा अपु स्निर्धः॥ ८.०१८.०९

अग्निमिः- स्वप्रणालीभिः। अग्निः- पावकः सत्कतुः। शम्- शान्तिम्। करत्- करोतु। शम्-शान्तिर्यथा भवति तथा। सूर्यः। नः- अस्मदर्थम्। तपतु। अरपाः- अपापः। वातः। शम्-शान्तिर्यथा भवति तथा। वातु। अप स्निधः॥९॥

अपामीवामप स्त्रिधमपं सेधत दुर्मितिम्। आदित्यासो युयोर्तना नो अहंसः॥ ८.०१८.१०

अमीवाम्- रोगम्। अप- अपगमयत। स्त्रिधम्- हिंसाम्। अप। दुर्मितम्। सेधत- नाशयत। आदित्यासः- हे अखण्डप्रकृतिजाः। अंहसः- अघात्। नः- अस्मान्। युयोतन- पृथक्करुत॥१०॥

युयोता रारुमस्मदाँ आर्दित्यास उतामितिम्।ऋध्यद्वेषः कृणुत विश्ववेदसः॥ ८.०१८.११

विश्ववेदसः- हे सर्वज्ञाः । शरुम्- हिंसाम् । अस्मत्- अस्मत्तः । आ युयोत- पृथक्करुत । उत- अपि च । अमितम् । युयोत । द्वेषः- द्वेषम् । ऋधक्- पृथक्करुत ॥११ ॥

तत्सु नः शर्मे यच्छ्तादित्या यन्मुमोचिति। एनस्वन्तं चिदेनसः सुदानवः॥ ८.०१८.१२

सुदानवः- हे शोभनदानाः। आदित्याः। यत्। एनस्वन्तम्- पापिनम्। चित्- अपि। एनसः-पापात्। मुमोचिति- विमोचयित। तत्। शर्म- क्षेमम्। नः- अस्मभ्यम्। सु- सुष्ठु। यच्छत-दत्त ॥१२॥

यो नः कश्चिद्रिरिक्षति रक्षस्त्वेन मर्त्यः।स्वैः ष एवै रिरिषीष्ट युर्जनेः॥ ८.०१८.१३

यः। कश्चित्। रक्षस्त्वेन- स्वार्थेन। मर्त्यः। नः- अस्मान्। रिरिक्षति- हिंसितुमिच्छित। रिष हिंसायाम्। सः। जनः। स्वैः- स्वकीयैः- स्वकीयाभिः। एवैः- गतिभिरेव। रिरिषीष्ट- हिंसितो भवतु। युः- अपगच्छतु॥१३॥

समित्तमुघमश्रवदुःशंसुं मर्त्यं रिपुम्।यो अस्मुत्रा दुईणीवाँ उपे द्वयुः॥ ८.०१८.१४

यः। अस्मत्रा- अस्मासु। द्वयुः- कपटः सन्। दुर्हणवान्- बाधको भवति। तम्। दुःशंसम्-दुष्टवाचम्। रिपुम्- शत्रुम्। मर्त्यम्। अघम्- पापम्। अश्नवत्- व्याप्नोतु ॥१४॥

पाकत्रा स्थेन देवा हृत्सु जीनीथ मत्यीम्। उपे द्वयुं चार्द्वयुं च वसवः॥ ८.०१८.१५

वसवः- शरण्याः। देवाः। हृत्सु- हृदयेषु। द्वयुम्- कपटम्। अद्वयुम्- अकपटम्। च। जानीथ-अवगच्छतम्। पाकत्रा- पक्वेषु । स्थन- भवथ ॥१५॥

आ शर्म पर्वतानामोतापां वृणीमहे। द्याविक्षामारे अस्मद्रपेस्कृतम्॥ ८.०१८.१६

पर्वतानाम्- गिरीणाम् । उत- अपि च । अपाम् । शर्म- सुखम् । आ वृणीमहे । द्यावाक्षामा- हे द्यावापृथिन्यो । अस्मत्- अस्मत्तः । आरे- दूरे । रपः- अघम् । कृतम्- कुरुतम् ॥१६॥

ते नौ भुद्रेण शर्मणा युष्माकै नावा वेसवः। अति विश्वानि दुरिता पिपर्तन॥ ८.०१८.१७

ते- अमी। नः- वयम्। भद्रेण- मङ्गळेन। शर्मणा- सुखेन। वसवः- हे शरण्याः। युष्माकम्। नावा- प्लवेन। विश्वानि- सर्वाणि। दुरिता- पापानि। अति पिपर्तन- तारयत॥१७॥

तुचे तनाय तत्सु नो द्राघीय आयुर्जीवसे।आदित्यासः सुमहसः कृणोर्तन॥ ८.०१८.१८

सुमहसः- हे महात्मानः। आदित्यासः- अखण्डप्रकृतिजाः। तुचे तनाय- धर्मसन्ततये। नः-अस्माकम्। जीवसे- उज्जीवनाय। द्राघीयः- दृढम्। आयुः। सु- सुष्ठु। कृणोतन- कुरुत ॥१८॥

युज्ञो हीुळो वो अन्तर् आदित्या अस्ति मृळते। युष्मे इद्घो अपि ष्मसि सजात्ये॥ ८.०१८.१९

हीळः- प्राप्तव्यः। यज्ञः। वः- युष्माकम्। अन्तरः- अन्तिके वर्तमानः। अस्ति- भवति। आदित्याः। मृळत- सुखयत। वः- युष्माकम्। सजात्ये- बान्धव्ये। स्मसि- भवामः। युष्मे- युष्मासु। इत्- एव। स्मसि॥१९॥

बृहद्वरूथं मुरुतां देवं त्रातारमिश्वना।मित्रमीमहे वर्रणं स्वस्तये॥ ८.०१८.२०

मरुताम्- प्राणिवशेषाणाम्। त्रातारम्- रक्षकम्। देवम्- इन्द्रम्। अश्विना- प्राणेशशक्तिभृतौ देवौ। मित्रम्- स्नेहाधिदैवतम्। वरुणम्- ऋताधिदैवतम्। बृहत्- महत्। वरूथम्- शरणम्। ईमहे- याचामहे॥२०॥

अनेहो मित्रार्यमन्नवर्द्धरुण शंस्यम्। त्रिवर्रूथं मरुतो यन्त नश्छुर्दिः॥ ८.०१८.२१

मित्र । अर्यमन् । वरुण । मरुतः । शंस्यम् - स्तुत्यम् । अनेहः - अहिंसितम् । त्रिवरूथम् - त्रिभूमिकम् । छिदैः - सद्म । नः - अस्मभ्यम् । यन्त - यच्छत । भूर्भुवःसुवर्युक्तजगदेव गृहरूपेण यच्छत । वसुधेव कुटुम्बकम् ॥२१ ॥

ये चिद्धि मृत्युबन्धव आदित्या मनवः स्मिसि। प्र सू न आयुर्जीवसे तिरेतन॥ ८.०१८.२२

हे आदित्याः। वयम्। मृत्युबन्धवः- मृत्युना बद्धाः। मनवः- मनुष्याः। स्मसि- स्मः। नः-अस्माकम्। जीवसे- उज्जीवनाय। आयुः। प्र- प्रकर्षेण। सु- सुष्ठु। तिरेतन- वर्धयत॥२२॥